

3. Дедекаєв В.А. Критерії якості контролально–перевірочної роботи: Монографія / Дедекаєв В.А., Перчиков В.Е., Мамишев А.В. – К.: МП «Леся», 2007. – 144 с.
4. Кривіцький В.Б. Адміністрування податку з доходів фізичних осіб / В.Б. Кривіцький, А.Л. Нікітішин // Фінанси України, 2005. – 9. – С. 34–39.
5. Паєненко Т.В. Удосконалення адміністрування як фактор протидії ухиленню від оподаткування / Т.В. Паєненко // Економіка та держава, 2006. – 2. – С. 24–26.
6. Програма департаменту оподаткування фізичних осіб щодо вдосконалення організації роботи та процедури адміністрування податку з доходів фізичних осіб. – Київ, 2010. – 30 с.
7. Рябчук О.Г. Необхідність удосконалення адміністрування податку з доходів фізичних осіб / О.Г. Рябчук // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. праць. – №1 (92) – К.: НДЕІ, 2009. – С. 82–88.
8. Рябчук О.Г. Необхідність посилення податкового контролю за сплатою податку з доходів фізичних осіб / О.Г. Рябчук // Фінансове забезпечення економічного розвитку держави в умовах інтеграційних процесів: матеріали міжнародної наук.–практ. конф. до 10–річчя економічних факультетів. – Ірпінь, Національний університет державної податкової служби України, 2007. – С. 55–59.

Н.В. САВЧУК,
к.е.н., Київський національний університет ім. Т. Шевченка

Світовий досвід державного регулювання ринку інтернет–послуг

Стаття присвячена розглядусвітового досвіду регулювання ринку інтернет–послуг в європейських, арабських країнах та країнах Близького Сходу.

Ключові слова: Інтернет, інтернет–послуга, ринок інтернет–послуг, державне регулювання.

Статья посвящена рассмотрению мирового опыта регулирования рынка интернет–услуг в европейских, арабских странах и странах Ближнего Востока.

Ключевые слова: Интернет, интернет–услуги, рынок интернет–услуг, государственное регулирование.

Article is devoted consideration of world experience of regulation of the market of Internet–services in European, Arabian and the countries of the Near east.

Постановка проблеми. Мережа Інтернет в усьому світі визнана відкритою децентралізовано інфраструктурною комунікацією, каналами якої надаються інтернет–послуги, тому комплексно регулювати цю галузь досить важко. Крім того, засоби правового регулювання інтернет–сфери, які застосовувалися неодноразово в різних країнах світу, відрізнялися світовим співтовариством як недемократичні. Світові документи, які покликані регулювати сферу інтернет–послуг, визначають лише загальні принципи розміщення інформації в Інтернеті, а також етику розповсюдження інформаційних матеріалів. Але це не означає, що зміст інформації, яка розповсюджується засобами мережі Інтернет, не регулюється законодавствами різних країн. Нормативно–правові акти, які регулюють питання щодо наклепу, порнографії, авторського права, достовірності інформації та іншим предметам, застосовуються і до інформації ринку інтернет–послуг.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Дослідженням питань державного регулювання ринку інтернет–послуг у країнах світу займаються такі зарубіжні вчені,

як А.Б. Курицкий, С.В. Петровский та українські вчені Л.С. Винарик, А.Н. Щедрин та інші.

Мета статті – вивчення світового досвіду державного регулювання ринку інтернет–послуг.

Виклад основного матеріалу. Інтернет не є керованою організаційною структурою або юридичною особою. Він не є і суб'єктом правовідносин, у зв'язку з чим немає юридичних взаємовідносин між мережею Інтернет (або її національними сегментами) та державою. Основними суб'єктами правовідносин у мережі Інтернет є: 1) власники формативних ресурсів у мережі; 2) інформаційні посередники (провайдери); 3) користувачі.

Розглянемо регулювання ринку інтернет–послуг у різних країнах світу.

У США на слуханнях у сенаті дотепер переважає концепція саморегулювання Інтернету, відсутності необхідності у спеціальному законодавстві для цієї сфери, за виключенням Закону про електронний підпис, прийнятого у 2000 році [4, с. 87]. Разом із тим питання державного регулювання ринку інтернет–послуг не знімається з порядку денного і є постійним предметом обговорення. Так, конгрес США та інші законодавчі органи окремих штатів уже досить давно обговорюють питання, які пов'язані з Інтернетом. У США переважає думка, що такий закон потрібен, якщо виникла проблема, яка без нього не вирішується. У країні діють численні закони про захист прав споживачів від емісії цінних паперів без відповідного дозволу, про охорону інтелектуальної власності, про покарання за несанкціонований доступ до інформації (він використовується проти хакерів) та ін. Прийнято спеціальний закон про захист авторських прав в Інтернеті та відповідальність провайдерів за його порушення. Федеральна рахункова палата США вважає, що в перспективі інтернет–торгівля перевищить 5% роздрібної торгівлі, і тоді

МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

необхідним буде спеціальне законодавче регулювання [4, с. 88]. Юристи відмічають, що для Інтернету необхідні міждержавні, а не національні правові акти, оскільки, якщо одна сторона введе обмеження або податок, а інша ні, будуть порушені принципи рівних умов конкуренції [4, с. 88].

Американська політика в сфері застосування інтернет—послуг має значний вплив на політику інших країн, які входять до європейського співтовариства, в тому числі України. Тому важливим є використання досвіду цієї країни. Так, 1 червня 1997 року президентом США було зроблено доповідь під назвою «Політика в галузі глобальної інформаційної комерції». У цій доповіді було сформульовано п'ять основних принципів політики адміністрації США щодо інтернет—послуг та електронної комерції [2, с. 149]:

- приватний сектор у цій сфері діяльності має переважати;
- уряд не повинен вводити заходи, які обмежують здійснення електронної торгівлі;
- уряд має встановлювати зрозумілі, мінімальні та прості правові норми там, де це потрібно;
- уряд повинен цінити унікальні властивості Інтернету;
- електронна комерція через Інтернет має базуватися на загальносвітовому підході.

Ці припини лежать в основі відносин уряду США до тих міжнародних угод, які мають забезпечувати глобалізацію електронної торгівлі.

Основним комплексом нормативних документів, які визначають вплив на правові норми європейських країн у галузі інтернет—послуг, є нормативні документи Європарламенту та Ради Європи.

У 1995 році Європейський Союз прийняв Директиву про захист даних, яка встановлює мінімальний захист особистих даних, що слугує не тільки підкріпленням існуючих законів у галузі захисту даних, а й стимулює прийняття нових гарантій правового захисту. Це було зроблено для того, щоб гармонізувати закони країн – членів ЄС у галузі захисту прав громадян та забезпечити обмін персональними даними в межах ЄС.

В основі європейської моделі захисту особистості лежить «принцип ефективної реалізації права». Суб'єкти даних мають чітко визначені права. В кожній країні, яка входить до ЄС, є комісія або вповноважений орган із захисту даних.

Основні права, які встановлені Директивою ЄС: право бути обізнаним про джерело даних; право виправити помилкові дані; право заборони використання даних у неналежніх цілях та в інших ситуаціях. Так, приватні особи мають право на вільну відмову від рекламиного розповсюдження. В Директиві міститься і більш вагомі гарантії щодо особистих даних – інформації про стан здоров'я, сексуальне життя, релігійної належності, філософські погляди тощо. У майбутньому планується, що використання таких даних комерційними та державними структурами вимагатиме чіткої попередньої згоди суб'єкта даних.

Директива 1995 року накладає на країни – членів ЄС обов'язки забезпечити законодавчий захист персональної

інформації, яка стосується європейських громадян, коли вона передається за межі ЄС.

У 1997 році ЄС у додаток до своєї Директиви 1995 року прийняв Директиву про особисте дані в телекомунікаціях. Директива 1997 року покладає обов'язки на власників каналів зв'язку і на операторів зв'язку з метою забезпечення приватного життя користувачам. Нові правила охоплювали ті галузі, які до цього часу не враховувалися законодавцями. Був чітко обмежений доступ до фінансових даних та маркетингової діяльності.

У липні 2000 року Європейська комісія оголосила пропозицію про прийняття нової Директиви про особисте життя в електронних комунікаціях. Цей документ увійшов в один пакет з іншими правилами в галузі телекомунікацій. Нова Директива мала стояти на захисті особистого життя приватних осіб не тільки в галузі телекомунікацій, а й електронних комунікаціях. У липні 2001 року ця Директива була прийнята.

25 червня 2002 року ЄС прийняв іншу Директиву про особисте життя в електронних комунікаціях. Відповідно до цієї Директиви країни – члени ЄС можуть приймати свої власні національні закони про системи зберігання/використання даних трафіку та місцевознаходження людей. Мова йде про електронну пошту, чати та інші види зв'язку. Підґрунтя для створення систем зберігання/використання даних можуть бути різні – від захисту національної безпеки до передбачення кримінальних дій. Данна Директива створена для того, щоб більш ефективно захищати права користувачів, але й самі користувачі мають віршувати чи вносити свої данні до різного роду відкритих каналів зв'язку.

У травні 2000 року на зустрічі «Великої вісімки» в Парижі, де зібралося близько 300 представників правоохоронних органів, дипломатів та бізнесменів США, Японії, Німеччини, Франції, Великобританії, Італії, Канади та Росії, активно обговорювалися методи боротьби з кіберзлочинністю. Ідея паризької зустрічі отримали розвиток на самміті в Окінаві в липні того ж року [4, с. 88]. 22 червня 2000 року була прийнята «Окінавська хартія глобальної інформаційного суспільства» країнами «Великої вісімки» [1]. Данна Хартія проголошує принципи, які направлені на ліквідацію міжнародного розриву в галузі інформації та знань (тобто «цифрового розриву»); сприяння розвитку конкурентній галузі; захисту прав інтелектуальної власності на інформаційні технології; розвиток трансграничної електронної торгівлі в контексті жорстких меж Всесвітньої організації торгівлі; розвиток механізму захисту приватного життя споживачів, а також електронної ідентифікації; електронного підпису та інших засобів, які забезпечують достовірність операцій.

Деякі країни, особливо Франція, наполягали на посиленні ролі держави у регулюванні ринку інтернет—послуг. У Франції уже зараз діють спеціальні закони, які забороняють публікацію в Інтернеті матеріалів, які підтримують ідеї нацизму, нацистських символів [4, с. 88]. Так, 19 березня 2000 року сенат Франції затвердив законопроект, який вимагає від про-

вайдерів надавати відомості про авторів сайтів будь-якій за-інтересованій третій особі під страхом в'язниці. 22 березня 2000 року Національна асамблея Франції проголосила про прийняття законопроекту про обов'язкову реєстрацію власників усіх сайтів країни та про кримінальну відповідальність провайдерів за надання хостингу неідентифікованим користувачам. Відповідно до цього закону всі автори сайтів, які розміщаються на французьких серверах, мають надавати свої особисті дані провайдерам до того, як сайт з'явиться у мережі. За надання неповних або недостовірних відомостей про себе вони будуть покарані ув'язненням на півроку. Відповідальність покладається і на провайдерів: тим, хто надасть місце на сервері неідентифікованим користувачам, також загрожує півроку ув'язнення. Цей закон знищує анонімність та вводить автоцензуру на рівні провайдера. Тобто всі сайти, авторство яких не встановлене,aprіорі відповідно до закону переходить під відповідальність провайдера, і він вимушений відповідати за авторство свого серверу.

Уряд та громадські сили Франції широко обговорюють проблеми Інтернету та закликають до відповідальності всіх користувачів Інтернет—послуг. Для цього у Франції створений офіційний сайт Хартії Інтернету (*Charte de l'Internet*), на якому визначаються принципи добровільних обов'язків користувачів та людей, що створюють Інтернет—послуги.

У жовтні 2000 року на Саміті з інформаційного суспільства в Женеві Франція запропонувала «Статут етики і громадянської відповідальності користувачів Інтернету». Відповідно до нього всі користувачі мережі Інтернет – суспільні організації та фізичні особи – повинні намагатися поставили Інтернет на розвиток людства. У статуті рекомендується допомогти прієднатися до мережової культури підростаючому поколінню, в тому числі за допомогою економічних засобів.

Французька влада впевнена, що розвиток користування Інтернет—послугами – національний пріоритет, і намагається максимально полегшити доступ до мережі підростаючому поколінню. З 2001 року в країні введено безкоштовний доступ до Інтернету в школах та вищих навчальних закладах, а також у публічних бібліотеках. На думку французького уряду, саме школа має бути важливим інструментом залучення дітей до нових технологій. Тому особлива увага приділяється вчителям, що дозволяє широко використовувати Інтернет—послуги в педагогічній практиці. Французьке Міністерство народної освіти також вважає, що доступ дітей до Інтернету має супроводжуватися навчальними програмами, а також контролем, що дозволяє забезпечити безпеку тих, хто навчається в Мережі.

У грудні 2003 року за підтримки уряду був створений сайт *Mineurs.org*. На сайті викладена вся інформація про проекти в галузі безпечного Інтернету. Користувачі можуть отримувати корисні консультації щодо різних можливостей захисту дітей від неправомірного та потенційно загрозливого змісту Мережі дома та в школі. При цьому підkreслюється, що батьки самі мають пам'ятати про відповідальність за дітей, інформувати їх про небезпеку Інтернету та вчити безпечному доступу. Крім того, на сайті є розділи, які адресовані саме дітям.

З 2004 року у Франції застосовуються конкуренті адміністративні заходи, які забезпечують безпечний доступ у навчальних закладах. Уряд централізовано увів «контентні фільтри», які закривають доступ до сайтів з расистським, антисемітським та неофашістським змістом, а також до порнографічних ресурсів. Ще однією проблемою використання Інтернет—послуг є боротьба з тероризмом та екстремізмом. Так, у вересні 2004 року французька влада закрила три сайти, які містили способи виготовлення вибухових пристріїв та принципи їх застосування. У 2005 році одним із приоритетних напрямів був визнаний захист дітей в Інтернеті від Інтернет—педофілії та порнографії.

Великобританія також має намір стати на радикальний шлях встановлення тотального контролю над Мережею, введення в дію системи всезагального електронного спостереження. Розгляд такого питання активізувався після того, як у Лондоні анархісти та радикальні екологи, зв'язавшись по Інтернету, змогли організувати виступи та сутички з міліцією, пошкодити програмами магазинів та офісів великих ТНК, державних установ та ін. Секретна британська служба MI-5 створює спеціалізований центр вартістю \$39 млн. Система дозволяє спецслужбам отримувати доступ до всієї електронної пошти британців, їх паролям та шифрам, що буде підкріплено новим законодавством [4, с. 89].

Міжнародний договір, розроблений Радою Європи, пропонує всім країнам, що входять її його складу, прийняти достатньо жорстку систему покарань хакерів, а також заборонити використання «білих» хакерських програм, які застосовуються для тестування корпоративних систем. Договір зобов'язує до великої «співпраці» з правоохоронними органами. В обмін на таку співпрацю провайдерам можуть запропонувати зберігати більші обсяги даних, що проходять через них протягом декількох місяців.

В арабських країнах також йде процес інформатизації та використання Інтернет—послуг. Але у більшості країн арабського світу присутній жорсткий державний контроль за доступом до мережі Інтернет. Так, у 2000 році в Багдаді (Ірак) користувачам дозволено відвідувати тільки ті сторінки, які не порушують постулати релігії та морально-етичні традиції. На відкритті першого Інтернет-кафе голова Міністерства зв'язку Іраку заявив, що уряд має наміри контролювати переміщення користувачів в Мережі. Подібні кафе плануються відкрити в усіх великих іракських містах. До цього моменту доступ до Мережі мали лише службовці урядових організацій. Рядовим громадянам держави забороняється користуватися супутниковими антенами, модемами для виходу в Інтернет. Необхідний також спеціальний дозвіл влади на встановлення в особисте користування факс-апарату.

Населення арабських країн нараховує близько 280 млн. людей, але реальний доступ до Інтернет—послуг мають при-

МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

блізко 4 млн. [1]. Бідність населення більшості цих країн не дозволяє зробити інтернет—послуги загальнодоступними.

Політику щодо інтернет—послуг у державах ісламського світу можна поділити на дві групи. З одного боку, це країни, які ізольовано розвивають національний сегмент Інтернету, при цьому Мережа жорстко регламентується державою. При збереженні закритості і підтримці Мереж це дозволяє отримати вигоди в торгівлі, освіті та управлінні. До таких країн можна віднести Іран, Саудівську Аравію, Туніс, ОАЕ та ін. Інші держави, страйковані величими можливостями Мережі, обмежують доступ своїх громадян та підлеглих до Інтернету. Деякі забороняють доступ до Мережі взагалі. До таких країн можна віднести Алжир, Лівію, Сирію, Ірак, Афганістан.

З 2002 року уряд Саудівської Аравії поставив під суворий контроль діяльність інтернет—кафе, кількість яких у великих містах та постійно зростає [1]. Власники кафе повинні вести облік користувачів, контролювати їхню роботу, зберігати відповідну документацію та надавати її за вимогою інспекторських органів. Порушення встановленого порядку карається позбавленням ліцензії, штрафами або навіть ув'язненням. У 2001 році Рада міністрів країни заборонила доступ та розміщення в Інтернеті громадянам деяких видів інформації. Крім сайтів порнографічного спрямування офіційні забороні підлягають ресурси, які присвячені наркотикам, бомбам, алкоголю, азартним іграм, а також сайти, які гноблять іслам та закони Саудівської Аравії. Також у країні заблоковано багато популярних сайтів, які присвячені здоров'ю, освіті, та ресурси розважального характеру.

Особлива політика щодо інтернет—послуг у Республіці Іран. На сьогодні цензура іранського Інтернету складається з декількох рівнів. По—перше, Міністерство інформації керує діяльністю всіх держаних провайдерів, які є вторинними постачальниками послуг. Крім цього, в автоматичному режимі фільтруються порнографічні сайти та антиісламські ресурси, які розміщені поза Іраном. Систему фільтрації проходять також електронні повідомлення. Діяльність комерційних провайдерів має бути схвалена Міністерством інформації та Міністерством з дотримання канонів ісламу. У 2003 році в Ірані з'явився Комітет з цензури в Інтернеті. Комітет був сформований у системі вищої судової влади та мав право розглядати питання про доступність існування тих чи інших сайтів в інтернет—просторі країни, а також накладати штрафи за порушення в мережі. Також комітет займається розробкою законодавчих актів з проблем інтернет—послуг.

Особливе місце в політиці Ірану належить інтернет—кафе. Оскільки кафе забезпечують користувачам відносну анонімність, вони користуються досить широкою популярністю в Ірані. Основна кількість кафе знаходиться в столиці — Тегерані. Перевірки кіберкафе стали для власників звичними. Основною причиною закриття є відсутність ліцензій. Крім того, в кафе заборонено пускати дітей віком до 18 років. При такій цензурі більшість «неправильних» сайтів розміщаються на закордонних серверах.

Доступ до Мережі жорстко регламентується і в Алжирі. Всі користувачі інтернет—послуг у країні мають відповідним чином зареєструватися. Організація «Центр із наукових та інформаційних досліджень» займається аналізом всіх електронних повідомлень, які надходять або відправляються з Алжиру.

У Сирії Інтернет також підлягає жорсткому держконтролю. У країні блокується багато іноземних веб—сайтів. З появою швидкісного Інтернету уряд у 2004 році заборонив громадянам користуватися голосовим та відеозв'язком.

Одним із найбільш жорстких режимів регулювання Інтернету був створений у часи правління партії «Талібан» в Афганістані. Таліби активно використовували Інтернет для пропагування своїх поглядів. При цьому вони жорстко блокували доступ пересічних мусульман до «чужих ідей». Звичайні громадяни країни взагалі не могли користуватися Інтернетом — у них була відсутня елементарна технічна та матеріальна можливість. Крім того, таліби заборонили користуватися Інтернетом міжнародним благодійним організаціям, які базувалися в Афганістані.

Відомо, що за останні роки схожі проблеми розвитку інтернет—послуг з'явилися і в державах пострадянського простору, де основною релігією є іслам. Такі країни, як Узбекистан, Казахстан, Киргизстан та ін., проводять також політику держконтролю Мережі.

Ринок інтернет—послуг, який з'явився в Японії у 1990—х роках, швидко отримав популярність. З самого початку Японія відставала за кількістю користувачів та комп'ютерів від США. Причиною тому була і залишається відмінність японської писемності від латиниці.

У 1997 році уряд Японії сформував напрями в політиці в галузі електронної торгівлі. Міністерство міжнародної торгівлі та промисловості Японії розробило офіційний документ про основні принципи політики, які отримав назву «До ери цифрової економіки — для швидкого росту японської економіки в ХХІ столітті». У документі піднімається питання про необхідність регулювання Мережі, які мають здійснювати уряд, провайдери та самі користувачі. В останні роки в Японії стали широко використовувати фільтруючі програми, особливо у школах,офісах та громадських бібліотеках. Також створена Інтернет Асоціація Японії (IAJapan), яка представляє японську інтернет—індустрію та має свою базу даних. Сьогодні Інтернет Асоціація Японії — одна із найбільш впливових некомерційних організацій, яка розвиває інтернет—економіку країни.

Фільтруючі програми використовуються для запобігання виникненню таких негативних наслідків використання інтернет—послуг, як комп'ютерні віруси, витік інформації, а також найбільш розповсюдженому в Японії «кіберсусіциду» (тобто підготовка та реалізація самогубства за допомогою Інтернету).

Вважається, що країною, яка досягла найбільш жорсткого та успішного регулювання ринку інтернет—послуг, є Китай. Стратегія Китаю базується на його історичному підході до модернізації. Китай позичає технологічні досягнення розви-

нутрих країн адаптує їх до особливостей власної культури та намагається наздогнати їх в економічному розвитку.

У розвитку інтернет-діяльності та інтернет-навчанні Китай бачить засіб для створення робочих місць, підвищення життєвого рівня населення, розвитку відсталих регіонів та технологічний розвиток країни в цілому. Китайський уряд активно створює високотехнологічні індустріальні зони, де розвиваються інтернет-технології та виховуються технологічні кадри. За останні роки швидко зросла кількість провайдерів інтернет-послуг, користувачів Інтернету та обсяг електронної торгівлі.

У 1996 році китайський уряд прийняв рішення про встановлення дворівневого доступу до мережі Інтернет. Користувачі, які підключилися до Мережі на першому рівні, можуть вйти у Світову мережу лише через ключові вузли. Існують обмеження кількості таких ключових вузлів, які знаходяться у розпорядженні центральних міністерств або груп, які мають велику політичну владу. Державна політика направлена на те, щоб надавати суспільству та приватним особам інтернет-послуги без шкідливого та незаконного контенту. Тому Китай проводить політику, яка забезпечує відсівання порнографічних сайтів, вірусів та спаму. Одним із основних засобів такої фільтрації є «файрволли». Але ці фільтри можна обійти, тому китайський уряд активно займається регулюванням та контролем Інтернету та застосовує репресивні заходи проти антиурядових акцій усередині мережі. Головним державним за кладом, який здійснює онлайн-моніторинг, є Міністерство державної безпеки. Китай також залучає і місцевих інтернет-провайдерів. У 2002 році провідні китайські інтернет-підприємці підписали зобов'язання підвищувати самодисципліну при використанні Мережі та сприяти видаленню шкідливої інформації з Інтернету. Крім того, влада КНР видала постанову, за якою інтернет-кафе не можуть розміщуватися від школ більше ніж 200 метрів.

Хоча на сьогодні китайський уряд досяг значних успіхів у практичному використанні та контролі Інтернету, але не має гарантій, що цей стан буде продовжуватися довго. Причиною є збільшення кількості користувачів Інтернету та швидке розповсюдження інформаційних технологій. Через п'ять років у Китаї, на думку аналітиків, буде 300 млн. користувачів, що створить перешкоди для їх ефективного контролю [1].

Досить цікавим є досвід регулювання ринку інтернет-послуг в Австралії. В країні був вироблений підхід, який поєднує елементи державного контролю та систему галузевого саморегулювання. Такий підхід отримав назву «режим спільнотного регулювання». Цей режим вступив в дію з 2000 року після того, як австралійський уряд у 1999 році відповідним законом визначив обов'язки провайдерів інтернет-послуг.

Основними учасниками регулювання Інтернету є Асоціація інтернет-індустрії (Internet Industry Association (IIA)) та

Австралійське відомство з телебачення та радіомовлення (Australian Broadcasting Authority (ABA)). IIA – це некомерційна організація, засновниками якої є провідні інтернет-провайдери, постачальники контенту, розробники програмних продуктів, а також інші організації. Асоціація розробляє галузеві правила та рекомендації. Моніторингом їх виконання займається Австралійське відомство з телебачення та радіопередачі.

Австралійський «режим спільнотного регулювання» складається з двох частин. Перша частина зобов'язує інтернет-провайдерів надавати кінцевим користувачам інформацію та інструменти управління доступом до ресурсів Інтернету. Кожен провайдер має запропонувати на вибір декілька систем контентної фільтрації або мережевий сервіс, тобто локального контентного фільтра. Другою частиною «режиму спільнотного регулювання» є зобов'язання компаній, які забезпечують роботу ресурсів у Мережі або хост-провайдерів, відключати ті інтернет-ресурси, які визнані незаконними Відомством за невиконання правил передбачені серйозні санкції. Крім того, австралійське законодавство передбачає санкції по відношенню і до користувачів Інтернету за розміщення певних видів інформації. Тут важливу роль відіграє суспільна організація NetAlert, яка займається просвітницькою діяльністю в галузі захисту сімей та особливо дітей від агресивного контенту.

Висновки

Аналізуючи заходи різних країн світу щодо функціонування ринку інтернет-послуг, можна зробити висновок, що важливим фактором при обранні типу політики щодо цієї сфери діяльності є національні особливості країни та релігія. Але спільні проблеми для всіх країн підштовхують їх обрати більш жорстку політику по відношенню до ринку інтернет-послуг, незважаючи на позитивні риси, які він вносить у галузі науки, техніки, освіти, економіки. Україні необхідно та кож враховувати світовий досвід регулювання ринку інтернет-послуг при розробці відповідного законодавства.

Література

1. Ваш личный Интернет: <http://www.content-filtering.ru>
2. Винарик Л.С., Щедрин А.Н., Васильева Н.Ф. Информационная экономика: становление, развитие, проблемы / НАН Украины; Институт экономики промышленности. – Донецк, 2002. – 312 с.
3. Винарик Л.С., Щедрин А.Н., Васильева Н.Ф. Онлайновый электронный рынок: становление, проблемы / НАН Украины; Институт экономики промышленности. – Донецк, 2003. – 176 с.
4. Курицкий А.Б. Интернет-экономика: закономерности формирования и функционирования. – СПб.: Издательство С.-Петербургского университета, 2000. – 232 с.
5. Петровский С.В. Интернет-услуги в правовом поле России: анализ действующего и проектируемого законодательства. – М.: Агентство «Издательский сервис», 2003. – 272 с.